

BÁCSMEGYEI FÜGGETLENSÉG

A BÁCS-BODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 10 kor., féltre 5 kor., negyedévre 3 kor. — Néptanítók részére: Egész évre 8 kor., féltre 4 kor. — Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:
Dr. JOVÁNOVITS JÓZSEF.
Laptulajdonos a „Zombori Függetlenségi Párt.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz. hová a lapot illető közlemények és az előfizetések küldendők. — Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 76.

Térzene az Erzsébet-ligetben.

Zombor, szeptember 2.

Fájó szívvel látjuk, hogy a mi szép és különösen esténként rendkívül egészséges és kellemes levegőjű Erzsébet-ligetünknek alig van figyelemre méltó látogatottsága. Meggyőződéssel állíthatjuk, hogy Zomborban minden századik ember sem tudja, hogy a városi közgyűlés minapi határozata folytán az eddigi egy villamos ivlámpa helyett egy hét óta immár három ivlámpa árasztja el mesés fényével ligetünk pompás sétányait. Valósággal kétségbeejtő az a részvétlenség, amely az Erzsébet-ligetben esténként szemünkbe ötlük.

A *Bácsmegyei Függetlenség* szerkesztősége pár hét előtt felvetette azt az eszmét, hogy Zomborban *Park-egyesület* alakuljon. Az egyesületnek az lenne a feladata, hogy térzenék adásával és esetleg a rendelkezésre álló más módokon is városunk közönységét az Erzsébet-ligetbe és a korzóra szoktassa, s ezzel városunk e ritka természeti szépségeit valóban közkinccsé tegye. Az eszme városzerte osztatlan helyesléssel találkozott.

Az ilyen egyesület megalakulása, alapszabályainak összeállítása, jóváhagyása és működésének megkezdése tudvaleg hosszabb időt igényel. Addig is, amíg ez a terv megvalósul, a Bácsmegyei Függetlenség szerkesztősége magára vállalja a közbeeső intézkedések megtételét. Az Erzsébet-ligetben már a legközelebbi napoktól kezdve hetenként kétszer-háromszor térzenét rendez, amint ez más városokban is megvan.

Az eszme gyors és még az idén történő megvalósítását nem tartjuk elkésztettnek, mert a most bekövetkező kellemes szeptemberi és októberi esték a sétára rendkívül alkalmasak, azokon a hölgyek is házi ruhában, mindenesetre kalap nélkül jelenhetnek meg.

A térzene költségeire ezennel nyilvános gyűjtést rendezünk és egyben bejelentjük, hogy szerkesztőségünk az adományozást 10 koronával megkezdte. Városunk polgárságától, társadalmi és osztálykülönbség nélkül mindazoktól, akiket áthat a terv megvalósítása szükségességének érzete, személyenként egy-egy koronás adományokat kérünk. Természetesen köszönettel veszünk nagyobb adományokat is.

A befolyó jövedelmek elszámolása a Bácsmegyei Függetlenség hasábjain nyilvánosan történik. A fel nem használt összegeket a zombori takarékpénztárban helyezük el gyűmölösztetés végett; az idei esetleges felesleg a jövő évre marad.

Az adományok *Lithway* Bélának, a Bácsmegyei Függetlenség belmunkatársának kezeihez juttatandók.

Ha közönségünk oly szívesen karolja fel ezt az eszmét, mint amilyen szívesen vállaltuk mi magunkra a rendezés fáradságait, úgy remélhető, hogy már ma este és a meghatározandó többi napokon felfognak esendülni a liget pompás bokrai között a térzene akkordjai, eleven, tarka tömeg fog hullámsani a liget sétányain és sikerülni fog lanyha társadalmi életünket szebbé, érdekesebbé tenni.

Elnökválasztás a tűzoltóegyesületben.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, szeptember 2.

A zombori önkéntes tűzoltóegyesületben vasárnap délután lezajlott elnökválasztást heteken át tartó korteskedés és hangulatkeltés előzte meg. Mi szándékosan tartózkodtunk attól, hogy beavatkozzunk a dologba és hogy állást foglaljunk akár az egyik, akár a másik jelölt személye mellett. Kezdetül fogva az volt az álláspontunk, hogy bárkit tisztel is meg bizalmával a tűzoltótestület többsége, a választás eredményébe bele kell nyugodnia a közvéleménynek. Az önkéntes tűzoltótestület egyike legszebb, legéletrevalóbb társadalmi intézményeinknek, amelybe a pár-

toskodás, a visszavonás, az elégedetlenség üszkét beledobni nem lehet, nem szabad.

Ámbar halátlanságnak tartjuk a tűzoltótestület részéről, hogy a választásnál még kombinációba sem vették *Buday* Gergelyt, a város törvényhatósági bizottságának agilis tagját, aki a városi közgyűléseken évek hosszu során át mindig lelkes szöszlője volt a tűzoltóság érdekeinek és akinek nagy érdemei vannak abban, hogy a tűzoltótestület anyagi helyzetét a város biztos alapokra fektette, — mégis megnyugvással vesszük tudomásul a vasárnapi elnökválasztó gyűlés eredményét, mely szerint dr. *Késmárky* Béla zombori ügyvéd választotta meg a testület elnökévé. Megválasztott olyan emberrel szemben, aki hozzánk sokkal közelebb áll és akit szintén igen szívesen láttunk volna az elnöki székben.

Meg vagyunk győződve, hogy az új megválasztott elnökben a tűzoltó-testület és a közvélemény a közügyeknek őszinte és igaz lelkű harcosát fogja megismerni. Garanciát képez erre székfoglaló beszéde is, amelyben szükségesnek látta annak hangoztatását, hogy állását nem fogja oly pozíciónak tekinteni, amelyből a testület tagjait akár politikai, akár nemzetiségi, akár vallási meggyőződésükben befolyásolni igyekeznek.

Az elnökválasztó közgyűlés lefolyásáról szóló tudósításunk a következő:

A közgyűlést délután három órakor nyitotta meg *Szigethy* István alparancsnok. Megnyitójában kellő higgadságra intette az elnökválasztásra egybegyűlt tagokat. Kijelentette, hogy a választásnál ő nem fog élni szavazati jogával, ezért kérte, hogy a választást az ő pártatlan elnökle mellett tartsák meg és hogy a közgyűlés két tagot küldjön ki a szavazatszedő bizottságba.

A közgyűlés a szavazatszedő bizottság tagjaivá *Knipl* Jánost és *Weigand* Lőrincet választotta meg.

Ezután megkezdődött az elnökválasztás aktusa, mely *Sztrilich* István és társai indítványára névszerinti titkos szavazás útján történt.

A szavazás eredménye az lett, hogy dr. *Késmárky* Béla 38 szavazatot, *Mérő* Ignác pedig 26 szavazatot kapott.

Szigethy István az eredmény alapján kihirdette, hogy a testület elnökévé dr. *Késmárky* Béla választotta meg.

Az újonnan megválasztott elnököt egy küldöttség hivta a közgyűlési terembe, ahol *Szigethy* István üdvözölte.

Dr. *Késmárky* Béla ezután elmondotta székfoglaló beszédét.

BÁCSKA GYÖNGYE
129—50—32

a legjobb és legkellemesebb **kristálytiszt** o **savanyuviz** és a mellett igen olcsó: o kis üveg 1. lit. 5 krajcár, nagy üveg 8 krajcár, nagyobb rendelésnél 4 és 7 krajcár.

Házhoz szállítja „Az angyal gyógyszerár”, ahová a rendeléseket kéri

Illin Dezső gyógyszerész.
Telefon 12. szám.

Lelkes örömmel vettem — ugymond — a hirt az önkéntes tüzoltó egyesület a mai napon elnökévé megválasztott. Érzem e pillanatban, mily ifjan ért a kitüntetés, érzem, ha visszanezdek az önkéntes dicsőségteljes múltjára, ahol ott látom önöket babért-babér után ragadni oly férfakkal az élükön, kik az élet megpróbáltatásaival vívott ezer csatából győztesen kikerülve, az érett élettapasztalatok pajzsával felvértezve vezették önöket bölcs kezekkel a dicsőség országútján.

Ma pedig, igen tisztelt bajtársaim, felém nyújtották önök a sok dicsőséget látott zászlót, felém, akit az élet csak most kezd bearatni az ő kifürkészhetlen titkaiba, felém, kinek fegyvere csak a tettvágy, a lelkesedés, az ambíció.

Amidőn tehát bajtársi szívvél kérem önöket, hogy fogadjanak szeretetükbe, támogassanak tanácsaikkal, legyenek oldalam mellett munkáskezzeikkel, egyben egy fogadalmat is teszek az önök kezébe: fogadom önöknek, hogy ezen állásomat sohasem fogom oly pozíciónak tekinteni, amelyből önöket akár politikai, akár nemzetiségi, akár vallási meggyőződésükben befolyásoljam, mert él bennem a meggyőződés, hogy nekünk csak egy politikánk, egy érzésünk, egy hitvallásunk lehet és ez az emberszeretet.

Kifejtette még, hogy céljaul tűzte ki nagyobb társadalmi mozgalmak indítása által a közérdeklődést a tűzoltóság magasabb hivatása felé fordítani; egy segélypénztárt teremteni, melynek hivatása lenne a tűzoltásnál megsérült bajtársak gyógyítási költségeinek fedezése és munkakeptelensége idejére való anyagi segélyezése; és végül egy mentő-különítményt felállítani, mely hivatva volna állandó permanenciával nemcsak tüzesetek alkalmával kivonulni, hanem a városban előforduló bármely balesetnél az első segélyt nyújtani s így egy régóta érzett városi köz-szükségletet kielégíteni.

A közgyűlés az elnök szavait éljenzéssel fogadta, majd dr. *Pataj Sándor* indítványára elhatározta, hogy a székfoglaló beszéd egész terjedelmében a jegyzőkönyvbe beiktattassék.

Végül *Szigethy István* indítványára kimondotta a közgyűlés, hogy a volt elnöknek, *Czedler János*nak érdemeit jegyzőkönyvileg megörökíti.

Tanítók gyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Első nap.

Mult számunkban beszámoltunk már a Bács-Bodrog vármegyei tankerületi általános tanító egyesülettel kapcsolatosan rendezett „Slöjd” kiállítás megnyitására.

Az ünnepély további sorozatáról részletes tudósításunk imitt következik.

Szakosztályok ülései.

A délután folyamán az egyes szakosztályok tartották meg üléseiket. Különösen látogatott volt az óvónők tanácskozása, amelyen *Faragó János* kir. tanfelügyelő, de városunk fiatalága közül is sokan megjelentek.

Gyenes Flóra bezdáni óvónő, az óvónők szakosztályának elnöke az ovodai fegyelemről terjesztett elő szakzerű határozati javaslatot.

Égi Irma apatini óvónő körültekintő gondnal összeállított tanulmányt mutatott be az óvónők fizetésrendezéséről. Ugyanezzel foglalkozott a szakosztály jegyzője *Zmekó Margit* bajsai óvónő is, aki tapintatosan megszerkesztett indítványt nyújtott be, amellyel az ügy alkalmas megoldást nyert.

Majd az iparos és kereskedő tanonciskolai tanítók tárgyaltak, amely után 5 órakor a pedagógiai értekezések kerültek sorra.

Farkas Ferenc bezdáni tanító az ipar-

iskolák reformjáról és az új ipartörvényről értekezett: Határozati javaslata, hogy

emeltessék az ipariskola is azon tanintézetek sorába, amelyek az életbe lépő tanulóknak olyan képeztést nyújtanak, ahol a bizonyítvány okmány erejével bír, ezért csak oly tanulók vétetnek fel, akik az elemi népiskola negyedik osztályát jó sikerrel elvégezték;

a mesterek csak a nagy szünetekben vegyenek fel tanulókat oly formán, hogy a tanév elején megkezdjék iskolai kötelezettségük teljesítését. A felvett tanulók csak július és augusztusban szabadíthatók fel, hogy tanév közben az iskolát el ne hagyassák.

Ezzel megszűnne az előkészítő osztály és beoszthatók I., II., III., IV. osztályba.

Az iskolai bizonyítvány visszatérhető, ha az inas iskolai köteletségének eleget nem tesz, vagy egyébként olyan erkölcsi magaviseletet tanusít, hogy erre rászolgált.

Irassék olyan olvasókönyv, olyan tartalommal, ami az inas képességének megfelelő s amit el is lehet végezni.

A tanítási idő lehetőleg a nappali órákban tartassék. A tanítói állás végleges legyen. A fizetés legalább 100 koronában állapításék meg olyformán, hogy ez a nyugdíjba is beszámítható legyen.

Az új törvényjavaslat ama ponja ellen, hogy az ipariskolára szóó kinevezés kötelező, minden megengedett eszközzel küzdeni kell.

Pisztora János óbecsei polg. isk. igazgató az iskolán kívüli oktatás nagy jelentőségét vázolván, határozati javaslatát az alábbiakban terjesztette elő:

1. Mondja ki a Bács-Bodrogmezei tankerületi általános tanítóegyesülete, hogy az iskolán kívüli közoktatás szervezését hazafias és művelődési szempontokból a nép anyagi jólétének emelése érdekében szükségesnek, sürgősen teljesítendőnek tartja s hogy a cél elérésére az egyesület minden tagja készséggel ajánlja fel munkálkodását.

2. Feladatául tűzi ki ezen közoktatásnak azok tanítását első sorban, akik nem tudnak jól magyarul írni és olvasni, akik nem tudnak a hétköznapi életben megkivánt módon számolni. Feladatául tűzi ki a gyakorlati irányú gazdasági oktatást, a kézimunka meghonosítását, a legfontosabb alkotmány jogi és társadalomtudományi ismeretek terjesztését, a szív és jellem képzést s mindenek koronájaként a hazaszeretetének ápolását.

3. Felirattal fordul a kir. tanfelügyelőség útján a megye közigazgatási bizottságaihoz, hogy tegyék lehetővé erkölcsi támogatásukkal a cél elérését.

4. Felirattal fordul a magyar közoktatásügyi kormányhoz, hogy azon tanítókat és tanítónőket, akik kiváló munkásságot fejtenek ki ez ügyben, kellő jutalomban részesítse, értve ezalatt az erkölcsi jutalmazást a megyei közigazgatási bizottság előterjesztése alapján.

5. Végül pedig a megyei általános tanítóegyesület mindazon tagjait, akik ez irányban kifejtett munkájukkal érdemeket szereznek, mint erkölcsi súlylyal bíró testület, minden igaz ügyekben támogatja.

Ismerkedési estély.

A rendező bizottság, hogy az egybesereglett kártársaik zombori tartózkodását kellemessé és emlékezetessé tegyék, gondoskodtak arról is, hogy a tudományos előadásokban kimerült idegek felfrissüljenek. A művészi magaslapon álló kabaret előadásukkal ezt el is érték. De beszéljen tudósítónk:

Az általános tanítógyűlés egyik program pontja volt a zombori polgári kaszinóegyesületben megtartott ismerkedési estélyen rendezett kabaret estély. Már a kora esti órákban szállingózni kezdett a közönség az ismerkedési estélyre és jóval 9 óra előtt már zsufolásig megtöltötte a kaszinóegyesület helyiségeit. A kabaret előadást *Marschall Béla* és *Farkas Ferenc* négykézen előadott *Jámbor Jenő* „Magyar indulójával” vezették be. Majd *Popov Bogdán* énekelte el nagy hatással Schubert „Zajló folyam” c. műdalát, a tapsokat két magyar nótával hálálta meg. *Engländer Rezsát*, aki ez alkalomra irt költeményét szavalta el erős drámai lendülettel — tüntető ovációban részesítették és szünni nem akaró tapsal jutalmazták.

Rácz Lolika bámulatosan ügyes és szép zongorakiséréte mellett *Rácz Mica* az „Első mosoly” című műdalát énekelte. Tömör és érces mezzo-szopránjával mindvégig lekötve a hallgatóság figyelmét. Kiadó tapsal jutalmazták őket, melyért ráadásul *Rácz Mica* egy magyar népdalt énekelte. *Hrabovszky István* gyönyörű lírai tenorjával Loeve „Dédapó látomásá”-t énekelte. Zugó tapsvihar és szünni nem akaró éljenzés volt osztályrésze. Tomboló lelkesedéssel ünnepelte a hálás közönség *Varga Kálmánt* és *Hrabovszky Istvánt*, akik *Szántó Károly* „A turisták” c. kettősét művészien adták elő. *Gruda Pál* a „Diófa” románcával aratott szép sikert, majd *Lóthal kacagtatta meg a közönséget.*

Zsedenyi Aladár a „Bácskaiak” szerzője, fővárosi író, szintén közreműködött saját szerzeményű népdalaival. A dalok közvetlenségével és lebilincselő előadásával igen nagy hatást ért el. Szünni nem akaró taps volt a jutalma. Négyyszer hívták a pódiumra és lelkesen ünnepelték. Nem egyoldalú szerző. Előadott daljaiban a zokogó fájdalom, a csengő kacajjal felváltva nyilatkozik meg és észrevétlenül lopja magát keresetlenségével szíveinkbe.

Marschall Béla a „Gyónás”-sal, *Bárdos Ármin* a „Sorrentói emlék”-kel hódították meg a közönséget. A zongorakiséréteket *Marschall Béla*, *Szántó Károly* és *Tomcsányi Aladár* látták el. A hangverseny után táncra perdült a hallgatóság ifja, aggja és kitartó erővel a kora reggeli órákig áldozott Terpsichorének.

Második nap.

Közgyűlés.

A közgyűlést *Molnár Ferenc*, az általános tanítóegyesület elnöke a kitűzött időnél jóval később nyitotta meg. A közgyűlésen városunk intőző köreiből senki sem jelent meg. A tanítóság iránti meleg érdeklődésüknek adták tanujelét *Vojnits István* alispán, dr. *Mikosevits Kanut* vármegyei főügyész, dr. *Alföldy Árpád* helyettes-polgármester, *Zsuljevits Ernő* felsőkereskedelmi iskolai igazgató, *Listyevity Titusz* főkapitány, dr. *Ferencsik Lajos* főgimn. tanár, *Krump Vilmos* felső kereskedelmi iskolai tanár, az iparosanonc iskola igazgatója, akik a közgyűlésen végig ott voltak. Megjelent a közgyűlésen *Schmausz Endre* nyugalmazott főispán, mint az egyesület örökös diszelnőke és igen diszes hölgyközönség.

A közgyűlésen résztvettek: Zentáról: *Forray Ferenc*, *Novoszel János*, *Malisza Ignác*, *Bakody Márton*, *Lebák Béla*, *Harsányi János*, *Mezei Mihály*, *Biliczky Veron*, özv. *Fischer Berta*, *Ellinger Amália*, *D. Arvay Matild*, *D. Lebák Ida*, *Rogovics János*, *Winkler Irma*, *Latki Ilona*, *Fodor János*, *Halász Menyhért*, *Forray János*, *Gerber Károly*, *Jung*

János, Stöckl József, Bellér Irén, Novoszel Andor, Szekfű Ferenc, Hatvani Ignác, H. Nagy Gizella, Lövei Gizella, Pintér Mihály, Bubola Ignác, Nagy Sándor; Szabadkáról: Meznerics Ferenc, Kladek Mihály, Lányi Andor, Zatskó Alajos, Petres János, Kuluncsics János, Abrasich Antal, Mándics Mihály, Czirok Ernő, Kádár Dezső, Evetovics Vince, Szücs József, Handelsmann Antal, Kádár Dezsőné, Páncsics István, Páncsics Istvánné, Lányi Ignác, Handelsmann Antalné, Sztantits Balázs, Csajkás Lukács, Németh Ferenc, Vujkovics Julia, Teofánovics Georgina, Ludassy Lujza, Sátor Vilmosné, Horváth Dezső, Ispánovits Mátyás, Sinkovics Simon, Létmányi Viktória, Novákovics Bódogné, Lukácsy Mária, Tary Róza, Letovác Dezsőné, Dér József, Kiskérről: Korbai Ilona, Paesérről: Hajdu Zsigmond, Kineses Sándor, Géhl Katalin, Czibor János, Bajsáról: Zmekó Margit, Boróceről: Bachmann Ilona, Bulkeszről: Gerencsér Jánosné, Sajkásgyörgyeről: Nikolits Radoszláv, Peity Danica, Karakasevics Emília, Garáról: Boros Anna, Kátyról: Hoffmann Ferenc, Dunagárdonyról: Csávits Emil, Csávits Emilné, Overbászról: Hartwein Jakab, Korbai Krisztina, Nagybaracsáról: Klázsik Ferenc, Hanzler Magdolna, Szabadka Ferenc, Tündéresről: Jahovits János, Boldogasszonyfalváról: Tóth András, Klemmer Teofil, Tóthné Akimovics P., Stefanovitsné Peits D., Nádalyról: Gavliovits Flóra, Andrics Natália, Iszkrutyov Tivadar, Sztojánovits Illés, Mozsorból: Sztojánovits Milivoj, Sztojánovitsné Krizon M., Tomics Kocenko, Eremics Dusan, Eremics Sztonica, Babity Danica, Csantavérről: Dér Ferenc, Gáspár Dezső, Andrusk Ferenc, Kiss Béla, Gáspár Dezsőné, Martonosról: Patákovits A., Bácsfeketehegyről: Barina Irén, Deryéről: Pein Zsófia, Bácsujfaluból: Mártoni Gizella, Csurogról: Jankovits Bránkó, Szablyina Glisó, Pelogity Novák, Gyurics Milán, Berics Dusa, Velzlné F. Dusinka, Apics Zsófia, Kolonics Milivoj, Jómics János, Leszkovitsné Sz. Zsófia, Tyaszits N., Greslytkin Milica, Szlipics Mariska, Felsőkaból: Dimits Dusan, Stefanovits Kuzman, Magaresevitsné Mihályovits Zorka, Magaresevits Mirkó, Bezdánból: Molnár Ferenc, Hadanich Gyula, Hadanich Blanka, Gyenes Flóra, Czirfusz János, Frank Pál, Farkas Ferenc, Snellné Schick Valeria, Horváth Jolán, Nagy József, Csantavérről: Hótai Ferenc, Vass Ignác, Gombosról: Deák Ferenc, Bácskeresztúrról: Manójló György, Polivka Mihály, Dsunya Irén, Dsunya Natália, Monostorszegről: Gubitza Kálmán, Milyácsi Elek, Orchoja Beia, Schlaechter Jenő, Hadanich Endre, Bácskeresztúrról: Lyikár Mihály, Kölpényről: Kantarik Gyula, Mattas Aranka, Bácsszentivánról: Treer János, Treer Jánosné Schick Malvin, Ney György, Lippert Ferenc, Fogel István, Taler Péter, Eckert Lujza, K. Tuscher Matild, Obecseről: Pisztor József, Földesi István, Vavreh András, Krauszné Molnár Etel, Besity Teodora, Rácz Irén, Hegedüs Róza, Paripásról: Farkas Cecília, Bácsujfaluból: Marton Gizella, Gombosról: Zsigmond Karolin, Tarján Józsefné, Nagy Mihály, Német Imre, Gatos Imre, Molnár Gábor, Zsablyáról: Dimitrijevs Simon, Dimitrijevs Simonné, Rudics Anna, Francuzné Angela, Damjanovits Milán, Csura Kamenko, Csonkics Bogolyub, Musiczki Dusan.

A jegyzőkönyvet Zatskó Alajos szabadkai polgári iskolai tanító, a szóló kívánókat Novoszell János zentai tanító jegyezte.

Az elnök megnyitó beszédében hálás szívvel emlékezett meg a közoktatásügyi kormány nagynevű férfairól és indítványára nyílt üléstől táviratilag üdvözölte őket a közgyűlés.

Táviratok.

Nagyméltóságú
gróf APPONYI ALBERT urnak
vallás- és közoktatásügyi miniszter
BUDAPEST.

Bács-Bodrog vármegye általános tanítóegyesülete Zombor szab. kir. városában „Slöjd“ kiállításal kapcsolatosan megtartott közgyűlése gondolataként lelkesen üd-

vözli Nagyméltóságodat. A kötelesség teljesítése s a munka nemes ösztönének mélyen átértett pillanatában kérjük Nagyméltóságodat, fogadja kegyesen hódolatunknak s legmélyebb üdvözlésünknek kifejezését.

*
Méltóságos

TÓTH JÁNOS

kultuszminiszteri államtitkár urnak
BUDAPEST.

Méltóságodnak közgyűlésünk alkalmából küldött felette kitüntető sürgönyét mely köszönettel vette Bács-Bodrog vármegye általános tanítóegyesületének e pillanatban megnyílt közgyűlése. Méltóságodnak meleg érzetéből fakadt üdvözlését azon buzgó óhajjal viszonzozza a közgyűlés, vajha Méltóságodnak a magyar nemzeti közoktatásügy irányításában kifejtett böles munkája hazánk kulturájára mindenkor áldásos legyen.

Fogadja Méltóságod mely tiszteletünknek és őszinte ragaszkodásunknak kifejezését.

*
Méltóságos

HALÁSZ FERENC

kultuszminiszteri tanácsos
BUDAPEST.

Bács-Bodrog vármegye általános tanítótestülete Zombor szab. kir. városában „Slöjd“ kiállításal kapcsolatosan megtartott közgyűlése meleg ragaszkodással üdvözli Méltóságodat. A közoktatás gyakorlati terjesztésével egyesületünk hozza óhajjt járulni Méltóságodnak a gazdasági iskola fejlesztésében évtizedek óta hirdetett eszméje megvalósításához.

Ezután felolvasta az elnök a vármegye főispánjának hozzá intézett levelét, amelyet indítványára egyhangú lelkesedéssel az egyesület jegyzőkönyvébe szó szerint beiktatták.

Fernbach Károly levele:

Tekintetes

MOLNÁR FERENC urnak,

a Bács-Bodrog vármegye általános tanítóegyesület elnökének

BEZDÁN.

A Slöjd kiállításal kapcsolatosan rendezendő vármegyei általános tanítói gyűlésre szóló meghívóját megkaptam. Vegtelen sajnálattal tölt el, hogy épen akkor a vármegyénket közlelő érdeklő s halaszthatatlan fontossága ügyek székhelyemtől elszólítanak s így a tanulságos és a gyermekek jövő nevelésére nagy horderővel bíró kiállítást meg nem tekinthetem és az Önök nagy gyűlésén részt nem vehetek.

Fogadja igen tisztelt Elnök ur szíves meghívásáért őszinte köszönetem nyilvánítását azon kijelentéssel, hogy ügyük iránt mindenkor teljes jóindulattal viseltem s a népnevelés és annak művelői érdekében — ha arra alkalom kínálkozik — kész vagyok a legmesszebb menő támogatásra.

Munkálkodjanak oly lelkesedéssel, oly fáradhatatlan buzgalommal a jövőben is, mint a múltban tették. Plántálják a zsenge gyermekek szívébe a rajongó hazaszeretet nemes gondolatát, és akkor bizom, hogy sokat szenvedett hazánk önállósítása teljes függetlenségünk kivívása érdekében folytatott titáni harcából győztesen kerülünk ki.
Zombor, 1908. augusztus 27.

Hazafias üdvözléssel
FERNBACH KÁROLY,
főispán.

Meleg szavakban üdvözölte az elnök Schmausz Endre nyugalmazott főispánt, az egyesület örökös diszelnökét, valamint Vojnits István alispánt, dr. Alföldy Árpád polgármester helyettesét és Faragó János kir. tanfelügyelőt.

Az elnök körültekintő gondossággal összeállított jelentésében rámutatott a Slöjd-

nek nagy hasznára. Beszédéből a következőket közöljük szó szerint:

A tanítóegyesületi életében az elmélet korát szeretőnek lejártni, azt óhajtanók elerni, hogy már az elemi oktatás mindig valami cselekvést biztosítson, hogy valami gyakorlati haszonnal, praktikus eredménnyel járjon, hogy munkánk nyomában — mint ahogy azt a nagy, a halhatatlan hazafi vélte — valóban „áldás fakadjon“.

„A tanítóegyesület érzi, látja, hogy munkája a mai kor kívánalmainak nem felel meg, hogy van benne valami hézag, valami ür, amit ki kell töltenie. A tanítóegyesület érzi és látja azt is, hogy sürgős társadalmi feladatok teljesítése vár reá, hogy munkája az iskola falain kívül oly nagyok, oly sok oldaluk s annyian rákényszerítők, hogy a munka sokoldalúsága egy óraszerű munkabeosztást kíván; a munkák sokfélesége pedig alapos kiképzést, állandó tanulást, komoly, szakadatlan törekvést tételez föl.

Érezzük, látjuk, hogy a társadalmi élet összes szervezeti kérdése bizonyos kulturális tökélyre számít, bizonyos garanciális biztosítékokat vár a közneveléstől; érezzük, látjuk, hogy az elemi népoktatás nem hatol be az élet praktikájába, hogy a romantikus hajlam még mindig nagy mértékben benne van a magyar nép kedélyvilágába: a kelleténél nagyobb mértékben s ez a hajlam bizonyos könnyelműség között nyilvánul meg a közéletben s ott az élet küzdő porondján mindig vesztesen marad alul.

Ünnepnek nevezem ma igen tisztelt közgyűlés a slöjd oktatásnak a kézimunkára nevelésnek az előterbe jutását és mély köszönetemnek adok kifejezést mindama tényezőknél, akiknek közreműködése-áldozatkészsége lehetővé tette, hogy a vármegye törvényhatósági bizottságának és Zombor sz. kir. város törvényhatóságának áldozatkészségéből és a tanítóegyesület lelkes öhajjára a gyakorlati nevelés érdekében megindult mozgalom életreváltását.

Én Magyarország tanítóegyesületének boldogabb jövőjét, erkölcsi súlyát és társadalmi erejét kifejtett munkásságában látom legbiztosabban megalapozhatónak. Nekem úgy tetszik, hogy a tisztelet, a szeretet a becsülés és a ragaszkodás fűződik ahoz a darab anyaghoz, amiből a tanító alakot formál; ahoz a papírszelethez, amiből vázat készítenek!

Ugy tetszik, hogy az a kalapácsütés, amit a tanító tanításával összefüggésbe hoz, Magyarország önálló iparának és mezőgazdasági fejlődésének van hivatva megvetni az alapját.

Az elnöki megnyitót a gyűlés lelkesen megéljenezte.

Járaskörök működése.

Figyelemreméltó tevékenységet fejtettek ki az egyesületi élet körében az apatini, szabadkai, óbecsei, zentai és zsabylai körök.

„Slöjd“.

Guttenberg Pál a kézimunkára nevelő országos intézet igazgatója közbejött akadályok miatt a gyűlésen nem jelenhetett meg és így előadása „A kézimunkára nevelő oktatás „slöjd“ jelentősége a népiskola szolgáltatásban“ elmaradt. Felolvasásra került azonban Fenyvessy Jenő slöjd-tanfolyam vezető határozati javaslata, amelyet a gyűlés egyhangulag magáévá tett.

Tanítói nyugdíj.

Novoszell János zentai tanító, a tanítói nyugdíjtörvény revíziójáról tartott előadásában igen érdekes vitát provokált, amely után a következő határozati javaslatot fogadta el a közgyűlés, és amelynek értelmében elhatározta, hogy a Magyar Tanítók Országos Bizottsága által a kultuszminiszterhez felterjesztett nyugdíjtervezetet teljes egészében magáévá teszi.

Országos mozgalmat indit az iránt, hogy ezen tanítók egyetemét első, jövőben érintő nagy kérdés mielőbb törvénynyé váljék,

megkeresi az összes magyarországi társegyesületeket, hogy a M. T. O. B. által elkészített memorandumot tegyék magukévá és hadéktalanul terjesszék fel, s hogy a törvényhatóságokat kérjék fel a nyugdíjrevízió mielőbbi keresztülvitelének feliratban leendő támogatására.

Küldöttségek útján kérjék fel az egyes tanítótestületek ügyük hathatós támogatása érdekében az országos képviselőket;

a tanítóegyesületek saját hatáskörükben hassanak oda, hogy a nyugdíjrevízió ugy a fővárosi, mint vidéki sajtóban állandóan felszinen tartassék;

minden tanítóegyesület küldjön ki kebeléből egy tagot, akik a legrövidebb idő alatt kötelesek a M. T. O. B. elnökének vezetése mellett küldöttségileg tisztelni a kultuszminiszternél az iránt, hogy a nyugdíjrevízió a legközelebbi országgyűlési cikluson tárgyalásra kitűzessék.

Eötvös alap.

Ezzel kapcsolatban történt jelentés a „Magyarországi Tanítók Országos Szövetségének“ és az „Eötvös-alap“ működéséről. A jelentést *Kladek Mihály* szabadkai tanító terjesztette elő. — Szó esett az „Országos Bizottság“ újjászervezéséről, a „Magyarországi Tanítóegyesületek Országos Szövetsége“ címén.

Az egyesületek az újabb szabállyal megalakítandó Szövetségbe, miután a tagság bizonyos anyagi kötelezettséggel jár, tíz évre szóló kötelezettséggel léphetnek be. Ezért előadó jelentése keretében azon javaslatot terjesztette a közgyűlés elé, hogy az egyesület a jövőhagyott alapszabályzat tüzetes áttanulmányozása után határozzon a Szövetségbe való belépése ügyében.

A jelentésből különös érdekességénél fogva, az „Eötvös-alap“ ügye emelkedik ki. Az „Eötvös-alap“ ez évben, az előterjesztett javaslat alapján és méltányossági okok tekintetbe vételével 55 gyermeket és 36 elaggott, nyomorban szenvedő, csekély nyugdíju tanítót és özvegyet 100—100 korona segélyben részesített.

A „Budapesti Ferenc József tanítók háza“-ban és a kolozsvári Hunyady Házban 226 felsőbb tanulmányokat végző tanítógyerek részint teljes, részint mérsékelt díjas helyre vétetett fel.

Ilyen nagy egyesület, mely tisztán a tanítók szolgálatában áll, a művelt külföldi államok egyikében sem található és méltán elmondhatjuk ezen nemes emberbaráti intézményről, hogy nagyon sok esetben a gondviselés szerepét tölti be.

Az utóbbi időben az Eötvös-alap vezetését az egyes lapokban ért sulyos gyanúsításokkal szemben, miután a miniszteriumból kiküldött vizsgáló bizottság az egyesület belétét megvizsgálta és legteljesebb rendben találta és így a vezetőség ellen irányult támadás alap nélkülinek bizonyult, elhatározta a közgyűlés, hogy az Eötvös-alap elnökségét üdvözli, ügybuzgóságáért köszönetét nyilvánítja és készsággel csatlakozik azok táborához, akik erélyiül küzdenek az Eötvös alap érintetlen hírnevének megóvása érdekében.

Az új tanterv.

Csernyei Mór újvidéki tanító az új tanterv, kritikai méltatása során határozati javaslatot terjesztett elő, amellyel szemben *Kleiner József* apatini igazgató különvéleményt jelentett be, amit többek hozzászólása után a közgyűlés el is fogadott és kimondotta, hogy: az új tantervet és utasítást általában

örömmel üdvözli, mert általa a népiskolai tanítás javulni fog, gyakorlatiabbá tétetik és nemzeti alakra helyeztetik ugyan, de vannak ezzel szemben aggályai is, sőt határozott véleménye az, hogy az új tanterv egyes tantárgyaknál az anyag oly mennyiségét és természetet jelölte ki a népiskola céljával, amely a rendes mederben folyó iskolai tanításnak kerékkötője és túlterheléssel fenyegeti a 6—11 éves gyermekeket.

Czírpusz és Gräff alap.

Elnök bejelentette, hogy az Eötvös alap kezelése alatt álló Czírpusz-féle szobaalapítványi hely *Nagy Jenő* bezdáni és a Gräff-féle hely *Steiger* Dezső újvidéki tanulóknak adományoztatott.

Hátralék.

A pénztári ügyek során sajnálattal vette tudomásul a közgyűlés, hogy 3000 korona tagdíjhátralék van.

Tudomásul vette a közgyűlés a Czírpusz-alapítvány alapító levelének átalakítása és a szervezés alatt álló Gräff-féle szobaalapítványnak 6000 koronára való kerekítése tárgyában tett elnöki előterjesztéseket; valamint lelkes örömmel hallgatta Gräff Nikáz ny. tanfelügyelőnek, az egyesülethez intézett meleg hangú üdvözlő levelének felolvasását.

Az év. tanítók csatlakozása.

Élénk örömet keltett az a bejelentés, hogy a bácsi agostai evangélikus egyházmegye tanítóegyesületének tagjai az általános tanítóegyesület kötelekébe belepnek.

A jövő gyűlés helye.

A jövő gyűlés helyeül Baja thj. város jelöltetett ki.

A közgyűlés berekesztése.

Molnár Ferenc elnök megköszönvén az érdeklődést, egy óra után a gyűlést berekesztette.

Disztribúció.

Az egyesület tagjai és városunk polgárai közül is néhány, a polgári kaszinó-egyesület ez alkalomra átengedett disztermébe jöttek össze, hogy a komoly munka után egy-két kedélyes órát töltsenek együtt.

Felköszöntőkben nem volt hiány. *Molnár Ferenc*nek a királyra mondott felköszöntője után *Sárközy Kalmán* primás cigányai Isten áld meg a magyart huzták, amelyet a közönség állva énekelt végig. *Faragó János* kir. tanfelügyelő gróf Apponyi Albert kultuszminisztert, a külföld által bámulit nagytudományu férfit, úgy embert és mint minisztert éltette. *Petényi József* Fernbach Károly főispánt, aki több ízben adta tanujelét a tanügy iránti igaz érdeklődésének és a tanítók iránti jóindulatának. *Pisztora József* Vojnits István alispánt úgy éltette, mint aki a tanítóság szívébe van zárva, mert nem egyszer mutatta ki alyai jóindulatát irányukban. A főispánra és alispánra elmondott köszöntőket sűrűn felhangzó lelkes éljenzés szaggatta meg. *Novoszell János* Faragó János kir. tanfelügyelőnek ajánlotta fel az Újvidéken előlegezett bizalmat, mert nemesak ő, de meg van győződve, hogy kartársai is tapasztalhatták, hogy a kir. tanfelügyelő beopta magát aszivükbe és kérte, hogy a tanítóság felajánlott szeretetét, bizalmát és ragaszkodását fogadja el. *Vojnits István* alispán a tantestületet éltette mondott köszönetet az ovációért. *Bakody Márton* humorosan köszöntötte fel a távollévő helyettes polgármestert. *Ispánovits Mátyás* Molnár Ferencet, az egyesület elnökét tölgyhöz hasonlította, melyet a tanítóság szeretete mint repkény fonja körül.

Az őszhajak legkésőbb korát érd meg — ugymond — de az ne legyen reád más, mint álabban az ifjuság.

Lombos Alfréd, mint a zombori tanítótestület szónoka a megjelent vármegyei tanítótestületet lendületes szép beszédben köszöntötte fel.

Ezzel a szép ünnepély véget ért.

H I R E K.

Kinevezés. A földmívelésügyi miniszter *Illy György* vármegyei állatorvost főállatorvossá nevezte ki.

Kinevezés. A kereskedelemügyi magy. kir. miniszter *Melha Tibor* újvidéki városi mérnököt a budapesti balparti üzletvezetőség építészeti osztályához mérnökké nevezte ki.

Tanítók kinevezése. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Sándor József* okleveles tanítót a bácskerezsuri és *Zacher Hermin* okleveles tanítónőt az ósóveí állami elemi népiskolához rendes tanítókká nevezte ki.

Egyházmegyei hir. A kalocsai érseki hatóság *Buth Györgyöt* Palánkáról *Kulára*, *Reile Károlyt* Kuláról *Kerényre* helyezte át kápláni minőségben.

Kölcsonös áthelyezése. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Iván Csó Jenő* fűrészvölgyi és *Béla fi István* bácskerezsuri áll. elemi iskolai tanítókat kölcsonösen áthelyezte.

Helyettesítés. *Szilárd Jakab* Zombor városi m. kir. állatorvosnak *Nagykátara* törént áthelyeztetése következtében megüresedett állásra *Fernbach Károly* főispán *Deák Sándor* m. kir. állatorvos gyakornokot ideiglenesen helyettesítette.

A városi tanács kérelme a közönséghez.

Zombor sz. kir. város közönsége f. évi szeptember hó 5-én és 6-án (szombat és vasárnap) hazánk egyik legelőkelőbb társadalmi osztályát, a magyar orvosi kar képviselőt fogadja vendégül. E nagy, nemes és emberbaráti célokért küzdő testületnek méltó fogadtatása és az ünnepély fényének emelése végett van szerencsénk a város közönségét, illetve a háztulajdonosokat felkérni, hogy f. évi szeptember 5. és 6-án házaikat zászló-díszsel ellátni sziveskedjenek. Zombor, szab. kir. város tanácsa nevében: dr. *Alföldy Árpád*, h. polgármester.

Az orvosok kongresszusa Zomborban.

Az Országos Orvos-Szövetség szeptember 6-án tartja meg Zomborban XI. kongresszusát dr. *Ketty Károly* egyetemi tanár elnöklete alatt. A kongresszus főtárgyai a közegészségügy rendezéséről szóló 1908: XXXVIII. t.-c. és az annak végrehajtása körül szükséges intézkedések, továbbá a betegpénztárak és az orvosok közti viszony kérdése, amely még mindig várja rendezését. A kereskedelemügyi miniszter a kongresszuson való képviselével dr. *Mentsik Ferenc* miniszteri tanácsost, az állami munkásbiztosító hivatal másodelnökét bizta meg. Már eddig több mint 600 orvos jelentette be részvétét. Kongresszus után a szövetségi tagok Boszniába utaznak, hogy annak egészségügyi intézményeit megtekintsek.

Irnokválasztás. Ada község képviselőtestülete *Adami Jánost* községi irnokká választotta.

Bérmálás elhalasztása. *Jánoshalmáról* jelentik, hogy — miután a jánoshalmi új templom még mindig nem kész — *Várossy Gyula* dr. kalocsai érsek az október hó 11-ikére kitűzött bérmálást a tavaszra halasztotta el.

Szerkesztőváltozás. Dr. *Lusztig Nándor*, a „Határőr“ eddigi felelős szerkesztője megvált a lap kötelekétől és helyébe *Pap Sándor* lépett be.

Dijnyertes termelő. Országos őszibarack kiállítás volt augusztus hó 18-tól 25-éig Budapesten, amelyen Bácsföldvárról *Szűsner Ferenc* tanító is részt vett barackjaival. A kiállító termelőnek fajbarackjai szabályos fejlődésükkel, pompás színükkel és zamatukkal tüntek ki. A nagy tömegű kiállítók között *Szűsner Ferenc* a harmadik díjat nyerte el.

A felső kereskedelmi iskola jubileuma. Városunk államilag segélyezett felső kereskedelmi iskolája f. hó elsején lépett harmadik évtizedébe. Az intézetnek ma is érdemes igazgatója, Zsulyevits Ernő volt az, aki annak szervezése körül fáradhatatlanul buzgólkodott. Kettős ünnepet ült vasárnap szűk családi körben a tanári kar. Ünnepelte az intézetnek két évtizedet meghaladó fennállását és ünnepelte érdemekben gazdag igazgatójának, Zsulyevits Ernőnek az intézet felvirágoztatása érdekében kifejtett maradandó emlékü tevékenységét. Az ünnepélyen Zsulyevits Ernőnek a tanári szoba részére elkészített arcképét Prokópy Imre eszmegazdag üdvözlő beszéde keretében leplezték le. Megjelent azon városunk főispánja Fernbach Károly is, aki az ünnepelthez intézett beszédében utalva a múltban kifejtett lankadatlan szorgalmu munkásságára, kérte, hogy a város kulturális és hazafias fejlesztése érdekében a jövőben is oly odaadó önzetlenséggel működjenek közre. Dr. Schack Béla a felső kereskedelmi iskolák főigazgatója, valamint dr. Alföldy Árpád helyettes polgármester az ünnepélyen szintén résztvettek.

Kugliverseny. A rossz időjárás miatt már ismételt elhalasztott tekeversenyt e hó 6-án, illetve kedvezőtlen idő esetén 8-án tartják meg a zombori függetlenségi pártkör kerthelyiségében. A verseny délután 3 órakor kezdődik és azon a rendezőség szívesen lát vendégeket is, akik azonban 50 fillér belépődíjat tartoznak fizetni. A versenyen négy értékes díj kerül kiosztásra.

Esküvő. Hirschfeld Béla topolyai kereskedő szeptember hó 8-án tartja esküvőjét Engel Zsófiával a budapesti Dohányutcai izr. templomban.

Háziestély. Szombaton este a polgári kaszinóegyesület szokásos háziestélyét megtartja, amelyre a tagokat, azok családait és jóismerőseit meghívja a rendezőség. *Belépődíj nincs.*

Alapszabályjövahagyás. A m. kir. belügyminiszter az ópalánkai dalárda, valamint a szabályai katólikus kör alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

Népgyűlés. A szerb radikális párt Zsivkov Andriesin Vászsa és társai összehívására pénteken délután 3 órakor Óbecsén a belvárosi szerb iskola udvarán népgyűlést tartott. A népgyűlésen a szerb autonómia kérdésével foglalkoztak és azonkívül Papits Milos szabályai plébános és dr. Prodanovits Zsivkó szenttamási orvos, mint az óbecsei kerület kongresszusi képviselői beszámolót mondtak. — A hatóság képviselőjében dr. Balaton Gyula főszoigabíró jelent meg a népgyűlésen.

Pályázat ösztöndíjra. Zombor sz. kir. város közönsége, mint a Falcione Gyula féle ösztöndíj alapítvány kezelője az említett alapítványnál 1907/1908. tanév I. felétől üresedésben levő, eddig Vécsei Oszkár által élvezett évi 1200 koronával javadalmazott egy ösztöndíjas helynek betöltése céljából pályázatot hirdet. Az ösztöndíj elnyeréséért zombori illetőségű vagy születésű, szegény magyar, német vagy bunyevác ajku, nem nemes származású róm. kath. vagy protestáns vallású oly ifjak pályázhatnak, kik valamely hazai fő- vagy aligmnáziumban, fő- vagy alreáltanodában, felsőbb vagy alsóbb fokú kereskedelmi iskolában, hazai tudományos egyetem, műegyetem, jogakadémiában, vagy bármely magasabb fokú hazai, de mindenkor magyar szellemű tanintézetben folytatják tanulmányaikat. — Az ösztöndíj csakis kiváló tehetségű, szorgalmu és előmenetelű, éptestű és egészséges, kifogástalan erkülesű tanulóknak adományozható és pedig oly megjegyzéssel, hogy az alsóbb fokú tanintézetek, illetve osztályok látogatóival szemben hason szorgalom, tehetség és előmenetel igazolása esetén mindig a magasabb intézet, illetve osztályt látogatók részesítendők az ösztöndíjban. A pályázni szándékozók a fenti követelményeket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket a városi tanácshoz címezve folyó évi szeptember hó 25-éig bezárólag nyujtsák be. Az elkésztett benyujtott folyamodvány figyelembe nem vétetik.

Szüreti multság. A kishegyesi ifjuság e hó 6-án tünemulatsággal egybekötött nagy szüreti ünnepelet rendez. A multság tiszta jövedelmét jótékonycéllra fordítják.

Eljegyzés. Osztheimer Miklós bacsorsódi aljegyző eljegyezte Kemmer Mariskát Katymárról.

Halálozás. Szücs Fülöp állatorvos, Kossuthfalva községnek éveken át volt közgyámja, mult hó 26-án 67 éves korában elhunyt. Temetése 28-án ment végbe nagy részvét mellett.

Asszonyok harca. Bajsáról jelentik: Lelbach Antal szállásán Balla Jánosné és Csapovics Antalné napszamos asszonyok összeverekedtek és egymáson súlyos sebeket okoztak. Az eljárás megindult.

Gondnokság. A szabadkai királyi törvénysek Szirboly István bajai, Kellert Julia szabadkai és Galambos Jánosné szül. Virág Erzsébet topolyai lakost elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

Gyógyszertárátvétel. Sillye Géza madarasi gyógyszerész megvette a jánoshalmi gyógyszertárt Madziny Adorjántól.

Bicskázás Csantavéren. Vasárnap a csantavéri nagykorosmában a szokásos délutáni tánc alkalmával Kalmár Ferenc szóváltásba került két pajtásával, aminek az lett a vége, hogy Kalmárt az egyik legény székkel fejbe vágta, a másik pedig hátulról három szurást ejtett rajta. A harmadik szurásnál a bicska is benmaradt csak nehezen bírták kivenni. A sérülés életveszélyes. A tetteseket elfogták.

T a n ü g y.

Beiratkozás a nőipar iskolába.

Értesítjük az érdeklődőket, hogy a vármegyei háziipari szövetség által Zomborban létesített nőipar iskolában a beiratkozások szeptember hó 8., 9. és 10-én (kedd, szerda, csütörtök) naponként délelőtt 11—12 óráig lesznek az iskola ideiglenes helyiségében, Koczik-féle alapítványi házban (Párisi-utca).

Beiratási díj 2 korona. Évi tandíj 40 korona, amely 4 koronás havi részletekben is fizethető.

Beiratkozások. Az ág. hitv. evang. elemi népiskolában a beiratkozások szept. hó 1., 2. és 3-án délelőtt 8—11 óráig történnek az iskola tantermében. Oly növendékek, kik az első osztályba kívánják magukat felvettetni, születési anyakönyvi kivonatot és újraoltási bizonyítványt tartoznak felmutatni. A felsőbb osztályok növendékei az előző tanévben nyert iskolai bizonyítványok alapján vétetnek fel. — *Ág. h. ev. iskolaszék.*

A zombori magán polgári leányiskolában a beiratások szeptember 3., 4. és 5-én naponként d. e. 9—11 óráig lesznek az iskola ideiglenes helyiségében, a Párisi-utcai Koczik-féle házban. Az idei iskolai évben az I. és II. osztály nyílik meg. A beiratási díj 5 korona, az évi tandíj 60 korona, mely félévi előleges részletekben fizetendő. Az iskola megnyitása szeptember 8-án lesz, az előadások 9-én kezdődnek.

Női kereskedelmi tanfolyam Zomborban. Mártonffy Márton udvari tanácsos, iparoktatási főigazgató az idei iskolai évre is megadta az engedélyt a női kereskedelmi tanfolyam szervezésére. A tanfolyam szeptemberben nyílik meg s arra mármost elfogad előjegyzéseket a tanfolyam igazgatója, Novákovits Izidor, vagy a felső kereskedelmi iskola bármely tanára a felső kereskedelmi iskolában naponként d. e. 9—10 óráig. A beiratási díj 10 kor., az évi tandíj 120 korona.

HIRDETÉSEK.

BUDAPESTI Szivattyú- és Gépgyár Rt.

= BÁCSEMEGYEI KÉPVISELETE =
SZELES JENŐ Zombor.

== MINTARAKTÁR ==
kütszivattyúkban és tűzifecskendőkben.
HAZAI GYARTMÁNY.

345—35—3

35—3

Eine gutgehende Lohnmühle

in **Martince** bei Mitrovitz, Syrmien mit einer Leistungsfähigkeit von 200 Metercentner mit grossem Kundenkreise billig zu günstigen Zahlungsbedingungen wegen anderer Unternehmungen sofort zu **verkaufen.** 327—3—3

Anfragen sind zu richten an die **Vinkovczer Escompte Bank A. G. Vinkovce.**

208768/908.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott igazgatóság a magyar királyi államvasutak műhelyeiben 1909., esetleg 1910. és 1911. évben szükséges paszomány-áru anyagok szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A pályázat tárgyát képező anyagokat és azok egy évi mennyiségét feltüntető ajánlati úrlap, valamint a szállításra vonatkozó és az ajánlattételnél kötelező, részletes módozatokat tartalmazó ajánlati felhívás az alulírott igazgatóság „Anyag és leltár beszerzési szakosztályánál (Budapest, VI. Andrassy-ut 73. szám II. emelet 43. ajtószám) díjlanul kapható.

Az előírt módon kiállított, ivenként egy koronás magyar királyi okmánybélyeggel ellátott ajánlatok, az ivenként 30 filléres m. kir. okmánybélyeggel ellátott és aláírt ajánlati felhívással együtt, lepecsételve, legkésőbb *f. évi szeptember hó 19-én déli 12 óráig* a fentemlített szakosztálynál benyujtandók, vagy posta útján oda küldendők.

Az ajánlat borítéka e felírással látandó el: „Ajánlat a 208768/908. számhoz.“

Bánatpénz gyanánt az ajánlandó cikkek egy évi értékének 5%-a, legkésőbbben folyó évi szeptember hó 18-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti központi főpénztáránál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban leteendő.

Bánatpénz nélkül, vagy később benyujtott, valamint az olyan ajánlatok, melyek nem az előírt módon tétetnek, vagy amelyek az aláírandó ajánlati felhívás nélkül nyujtának be, továbbá pótajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1908. évi augusztus havában.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága.

(Utányomás nem díjaztatik.)

339—3—3

177822. sz. 1908.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága különféle használaton kívül helyezett, de javítás által még jókarba helyezhető és a budapesti központi szertárban megtekinthető selejtezett munkagépeket, szerszámokat és leltári tárgyakat eladni óhajtván, ezek eladására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az eladásra kerülő tárgyakat feltüntető kimutatás, mely egyúttal ajánlati űrlapul is szolgál, anyag- és leltárbeszerzési szakosztályunkban egy példányban ingyen megkapható, vidékieknek megkeresésére ezen kimutatás postával küldetnek meg.

Ajánlatok tetszés szerinti tárgyakra, de kizárólag az általunk kiadott űrlapon tehető.

Az ajánlati árak, melyek az ajánlati űrlap szerint kizárólag darabonként és a tárgyaknak nevezett szertárban való átvétel mellett értendők, az ajánlati űrlapon számjegyekben és betűkben irandók ki.

Az ajánlattevő ajánlatában kijelenteni tartozik, hogy a megvenni szándékolt tárgyakat megtekintette és azokat ismeri, mert odaitételezésük vagy átvételük utáni esetleges felszólalások nem vétetnek figyelembe. Továbbá tartozik az ajánlattevő ajánlatával négy hétig visszavonhatatlanul szoban maradni és a neki odaitélt tárgyakat a felszólítás vételétől számított négy héten belül a vételárnak előzetes lefizetése ellenében átvenni és a szertárból eltávolítani.

Pályázni kívánók felkértek, hogy beirt ivenként 1 koronás magyar okmánybéllyel ellátott sértetlen borítékba tett és lepecsételt ajánlataikat 1908. évi szeptember hó 25-iki déli 12 óráig anyag- és leltárbeszerzési szakosztályunknál (Budapest VI., Andrássy-ut 73. sz. II. em. 43.) benyújtani szíveskedjenek, ahol és mikor azok felbontatni fognak, megjegyezvén, hogy az ajánlatok felbontásánál ajánlattevők, vagy azok igazolt helyettesei jelen lehetnek.

Az ajánlat borítéka a következő külfelirattal látandó el: „Ajánlat 177822/1908. számhoz használaton kívül helyezett gépek és egyéb tárgyak megvételére.“ — Az ajánlat benyújtását megelőző napon déli 12 óráig a megvenni szándékolt tárgyaknak az ajánlati árakkal számított értékének 5%-a bánatpénzként teendő le főpénztárunknál és pedig készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban. Sem a bánatpénzt, sem pedig az erről szóló letéti jegyet az ajánlathoz csatolni nem szabad.

Bánatpénz nélküli, vagy elégtelen bánatpénzzel letett, nem az előírt űrlapon, nem sértetlen, vagy le nem pecsételt borítékban benyújtott, az itt felsoroltaktól eltérő feltételeket tartalmazó, tehát nem darabonként értendő egységárrakkal tett ajánlatok, valamint olyanok, melyek vakarásokat, vagy félreértésre szolgálható javításokat tartalmaznak, nem vétetnek figyelembe.

A m. kir. államvasutak igazgatósága fentartja magának azt a jogot, hogy tekintet nélkül az ajánlati árakra, az ajánlatok közül szabadon választhasson, az ajánlatoknak tetszése szerinti tárgyakat is engedhesen át, melyeket az ajánlattevők, ha csak annak ellenkezőjét ki nem kötötték, elfogadni tartoznak; fentartja magának továbbá azt a jogot is, hogy e cél elérésére bármiféle más intézkedéseket is tehessen.

Budapest, 1908. évi augusztus havában.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

340-3-3

Hirdetések felvételnek

☞ a legolcsóbb árak mellett ☞

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN

— Erzsébet-körút 13. sz. alatt. —

216/1908.

Pályázati hirdetmény.

Zsablya községben üresedésben levő és 1000 korona fizetéssel javadalmozott községi II. irnoki állásra kiírt pályázat eredménytelen maradván, arra újból pályázatot hirdetek s felhívom az ezt elnyerni szándékozókat, hogy szabályszerűen felszerelendő és a szerb nyelv bírását igazoló pályázati kérvényüket **f. évi október hó 20-áig** annál is inkább nyujtsák be hivatalomhoz, mert az azontul beérkezőket figyelembe nem veszem.

Zsablya, 1908. augusztus hó 28-án.

Dr. SZÉCHÉNYI TAMÁS,

348-3-1

főszolgabíró.

25645. sz. 1908.

Pályázati hirdetmény.

A Szécsány állomáson megüresedő p. u. vendéglő bérletére ezennel nyilvános pályázat hirdettetik. A bérlet fenti vendéglőre nézve 1908. évi december hó 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított öt éven át, vagyis 1913. évi november hó 30-ig.

Bérlőnek a következő helyiségek bocsátatnak rendelkezésére: az emeleten 2 szoba és az árnyékszék közös használata, a földszinten egy I—II. oszt. étterem 47.15 m², egy közös célra szolgáló III. oszt. váró- és étterem 59.73 m², egy 17 m² területű tálalo, 320 m² területű nyitott kert, a pincében egy konyha, 1 mosogató, 1 éléskamra, 1 pince, azonkívül 1 jégverem.

Az egy koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a magyar királyi államvasutak főnt kiírt Szécsány állomása pályaudvarán levő vendéglő-üzletre“ felirattal ellátott, lepecsételt, borítékba zárt, nemkülönbön kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok **1908. évi október hó 1-eje déli 12 óráig** az alulírott üzletvezetőség általános osztálya főnökénél (üzletvezetőségi palota I. emelet, 21. számú ajtó) vagy személyesen, vagy kir. posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében a bérletre 200, azaz kettőszáz korona készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1908. évi szeptember 30-án déli 12 óráig vagy személyesen, vagy kir. posta útján beküldendő.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbbjegyzett, 14-napnál nem régiebb, utolsó napi árfolyam szerinti értékben, de soha a névértéken felül nem számíttatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizettetik. Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlítendő ugyan, de a letétről nyert elismerény nem csatolandó.

A vendéglő bérletre vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (Zsótér-ház II. emelet 4. sz.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthető, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A fentebbi feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag tételnek s végül olyanok, melyekre nézve az előírt bánatpénz le nem tétel, figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik. Szeged, 1908. évi augusztus hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

331-3-2

STAJER-KOCSI**JÓ KARBAN
AZONNAL ÉS****OLCSÓN ELADÓ.****DUSANITS TOSO****ZOMBOR,**

SZÉCHÉNYI ISTVÁN-KÖRÚT 22.

Csemegező eladás.

A Rákóczi-uton a cs. és kir. katonai laktanya melletti szőlőben mindennap frissen szedett, válogatott csemegező kapható:

Chasselasok és muskotály fajok (szagos) vegyítve (fehér, piros, kék) . **32 fill.** kilója.

Téli szőlő (szept. végén) **50 fill.** kilója.

Legkisebb mennyiség 5. kiló, kívánatra házhoz szállítva.

Vidékre az összeg előzetes beküldése mellett: **Postán** 5 kilós kosárban csomagolással, bérmentes szállítással **3 kor.** **Vasuton** 10 kilós kosárban csomagolással, bérmentes szállítással **5 korona 50 fillér.**

Szlávy Péter

323-6-5

Zombor, Nagytemplom-utcz 9. sz.

3121/1908. szám.

Faeladási hirdetmény.

Az apatini m. kir. erdőhivatal hivatalos helyiségében **1908. évi szeptember hó 14-én délelőtt 9^{1/2} órakor** a bezdáni, doroszlói és palánkai m. kir. erdőgondnokságok kerületében lévő alább felsorolt vágásterületeken álló fatömeg készletek eladása iránt — zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával kapcsolatos — nyilvános szóbeli versenytárgyalás fog tartatni és pedig:

Lágy erdők

tuskóirtási kötelezettség nélkül a vágás területeken álló tölgy és szilfa törzsek visszahagyásával:

1. Monostorszegi Sziga I. sz. 37.19 holdas vágás, kikiáltási ára 15590 korona.

2. Monostorszegi Sziga II. sz. 37.81 holdas vágás, kikiáltási ára 13205 korona.

3. Monostorszegi Sziga III. sz. 32.91 holdas vágás, kikiáltási ára 8083 korona.

4. Bácsordasi Kamaristye 30.19 holdas vágás, kikiáltási ára 15290 korona.

5. Palonai lágy erdő II. sz. 23.63 holdas vágás, kikiáltási ára 5352 korona.

6. Palonai lágy erdő III. sz. 22.82 holdas vágás, kikiáltási ára 4022 korona.

7. Palonai lágy erdő V. sz. 22.54 holdas vágás, kikiáltási ára 4774 korona.

8. Palonai lágy erdő VI. sz. 21.87 holdas vágás, kikiáltási ára 6594 korona.

9. Sajkáslaki Locskaada 29.03 holdas vágás, kikiáltási ára 3462 korona.

Az 1—3 és az 5—8 tételek alatti vágásokra együttes ajánlatok is tehetőek.

Az árverési és szerződési feltételek az apatini m. kir. erdőhivatal és a bezdáni, doroszlói és palánkai m. kir. erdőgondnokságoknál a hivatalos órák alatt megtekinthető, ahol az eladásra kerülő vágások becslési adataira nézve is felvilágosítás nyerhető és ahol ajánlati űrlapok és borítékok díjmentesen megszerezhetőek.

Apatinban, 1908. augusztus hóban.

349-1

M. kir. erdőhivatal.